

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті розглядаються теоретичні аспекти управління фінансовими результатами підприємства. Визначено види фінансових результатів та основні етапи управління.

Ключові слова: фінансові результати, прибуток, збитки, управління.

Abstract

The article deals with theoretical aspects of managing financial results of an enterprise. The types of financial results and the main stages of management are defined.

Keywords: financial results, profit, loss, management.

Вступ

У сучасних умовах динамічного ринкового середовища управління фінансовими результатами підприємства набуває особливого значення. Підвищена конкуренція, економічна нестабільність, зміни у законодавчому регулюванні та зростаючий рівень глобалізації вимагають від підприємств впровадження ефективних механізмів управління своїми фінансовими показниками.

Фінансові результати підприємства є ключовим індикатором його життєздатності та успішності. Вони визначають можливості розвитку, інвестиційну привабливість, кредитоспроможність та загальну фінансову стійкість. Неефективне управління цими показниками може призвести до нестачі фінансових ресурсів, втрати конкурентних позицій та, у критичних випадках, до банкрутства.

Таким чином, управління фінансовими результатами підприємства є не лише інструментом підвищення прибутковості, а й стратегічним напрямом забезпечення довгострокової стійкості та ефективного розвитку в умовах сучасної економіки.

Результати дослідження

Фінансові результати підприємства є ключовим показником його діяльності, відображаючи ефективність використання ресурсів та здатність генерувати прибуток. Вони формуються під впливом різних факторів, включаючи доходи, витрати, податкові зобов'язання та інші фінансові операції. Розуміння сутності та видів фінансових результатів, а також ефективне управління ними, є критично важливими для забезпечення стабільності та розвитку підприємства [1].

Фінансовий результат підприємства визначається як різниця між його доходами та витратами за певний період. Основними видами фінансових результатів є:

- прибуток – позитивна різниця між доходами та витратами, що свідчить про ефективність діяльності підприємства;
- збиток – негативна різниця, яка вказує на перевищення витрат над доходами та може сигналізувати про проблеми в управлінні або на ринку.

Прибуток підприємства може бути поділений на:

- валовий прибуток – різниця між чистим доходом від реалізації продукції та собівартістю реалізованої продукції;
- операційний прибуток – валовий прибуток за вирахуванням операційних витрат, таких як адміністративні та збутові витрати;
- чистий прибуток – остаточний фінансовий результат після вирахування всіх витрат, включаючи податки та інші обов'язкові платежі [2].

Збитки підприємства можуть бути пов'язані з основною діяльністю підприємства (операційні збитки) та виникати внаслідок фінансових операцій, таких як несприятливі валютні курсові різниці або невдалі інвестиції (фінансові збитки).

Процес управління фінансовими результатами підприємства являє собою систему заходів, спрямованих на забезпечення стабільності, прибутковості та фінансової стійкості підприємства. Він включає комплекс дій, що дозволяють аналізувати, прогнозувати, контролювати та оптимізувати фінансові показники, формуючи стратегії розвитку підприємства в умовах ринкової економіки.

Управління фінансовими результатами складається з кількох взаємопов'язаних етапів:

1. Формування фінансової стратегії – визначення цілей і завдань підприємства у сфері фінансів, розробка стратегічних напрямів розвитку, оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища для виявлення факторів, що впливають на фінансові результати.

2. Фінансове планування – прогнозування доходів, витрат, прибутковості та визначення точок безбитковості. Планування може здійснюватися як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

3. Облік і контроль – систематичний збір, реєстрація та обробка фінансової інформації, що дозволяє оцінювати реальний стан фінансових результатів. Контроль передбачає порівняння фактичних показників з плановими, виявлення відхилень і причин їх виникнення.

4. Аналіз фінансових результатів – оцінка прибутковості, рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості підприємства.

5. Прийняття управлінських рішень та регулювання – впровадження заходів для оптимізації фінансових результатів, таких як зниження витрат, підвищення ефективності використання ресурсів, оптимізація структури капіталу, розробка антикризових заходів у разі негативних тенденцій.

6. Моніторинг і коригування – постійне спостереження за змінами у фінансових результатах, оцінка ефективності прийнятих рішень та адаптація стратегії у відповідь на зміни зовнішніх і внутрішніх умов [3].

Процес управління фінансовими результатами дозволяє підприємству не лише підтримувати стабільну діяльність, але й забезпечувати його розвиток, підвищувати інвестиційну привабливість та конкурентоспроможність у сучасних ринкових умовах.

Обліково-аналітичне забезпечення відіграє ключову роль в управлінні фінансовими результатами підприємства. Воно включає в себе методи та інструменти обліку, аналізу та прогнозування фінансових показників, що дозволяють керівництву приймати обґрунтовані рішення. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення сприяє підвищенню ефективності управління фінансовими результатами, забезпечуючи своєчасну та достовірну інформацію для аналізу та планування [4].

Висновки

Ефективне управління фінансовими результатами є невід'ємною складовою успішної діяльності підприємства. Розуміння сутності та видів фінансових результатів, а також впровадження системного підходу до їх управління, дозволяє підприємству не лише оцінювати поточний фінансовий стан, але й прогнозувати майбутні показники, адаптуватися до змін ринкового середовища та забезпечувати стійкий розвиток. Використання сучасних методів обліку та аналізу, а також постійне вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення, сприяє підвищенню ефективності управління фінансовими результатами та досягненню стратегічних цілей підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гайдучок Т., Вітер С., Гданська Ю. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення для підвищення ефективності управління фінансовими результатами. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 65. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4471/4410>.

2. Прокопович Л. Б., Бурлан С. А. Розвиток методичних підходів щодо управління фінансовими результатами підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2173/2100>.

3. Масюк Ю. В., Боюн В. Ю. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 3-9. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/10_2021/18.pdf.

4. Гайбура Ю. А. Аналітичний інструментарій управління фінансовими результатами підприємства в умовах кризи. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4471/4410>.

Коваль Наталія – к.е.н., доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: nokoval@gmail.com

Штельмах Григорій Сергійович – студент групи МФКД-216, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Koval Natalia – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Department of Finance and Innovation Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: nokoval@gmail.com

Stelmach Hryhorii S. – Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia